

kell fogni a lovat, az ökröt. Ha évszázadokon át működött, most miért ne menne? – tárja szét a kezeit Sztolyka Zoltán.

Rozsálynak nincsenek nagyra törő tervei. Azért egy befektetői csoport most négymilliárdot szeretne rideg állattartásra beruházni. Tervezik őshonos magyar halfajták tenyésztését is. A jövőben szeretnék tyúkokat is tartani, hogy a tojást is maguk állíthassák elő. Panyolával létrehoztak egy szociális szövetkezetet. Azokat a termékeket, elsősorban lekvárt, pálinkát, szörpöt, amelyeket Szatmárban állítanak elő, egységes csomagolási formában értékesítenék. Ez lesz a Szatmári Ízek Háza, amely beruházásra harminchárom millió forintot nyertek. A két diplomás polgármester azt tartja a legfontosabbnak, hogy amit eddig elért, azt fent tudja tartani. Ahogy fogalmaztak, az örökséget nehezebben megtartani, mint megkapni.

DR. INCZÉDY PÉTER

MIRŐL MI JUT AZ ESZEMBE...

A FEBRUÁRI ZIMANKÓS TÉLBE

Az időnek járása mintha egy hónappal lemaradt volna a naptár szerinti megszokottól. Jégbontó havát az idén jéghozóra módosította. Ez ideig akár mediterrán télen is nevezhetjük volna az eltelt hónapokat. Riogatták is a gazdákat a növényvédős szakemberek tavaszi kór- és kártevő invázióval, hiszen valamennyi ellenségük jól telelhetett a rejtekhelyén. Néhány gyümölcsfa még a rügyeit is nekifeszítette a langyos téli napsugárnak, ráduplázva ezzel a kockázati félelmekre.

Felénk az őszi talajmunkákat is télre kellett halasztani, oly keményre szikkadt a föld kertünkben. Így aztán az őszi szántásra csak a januári hószállingózásban került sor.

Azóta már belepte egy vékony hótakaró a hantokat, majd esett egy kevés eső is picinyt pótolni az őszi elmaradásból. Február első napjaira pedig már tíz fok alá süllyedt a pirosuló borszesz-szál a teraszra kiakasztott hőmérő beosztásán.

Február másodika egyébként is télhossz jósló nap. Már amennyire hinni lehet a mackóknak. Idén pedig felettünk is szép téli-kék égről sütött a nap. Ezért

a napfény igazán éles árnyékot rajzolhatott a kíváncsi medvéknek, miszerint hosszú télre kell készülniük.

Körülnéztem a kertben is. Sok látnivalóra ugyan nem akadtam, de legalább vadkárta sem. A szarvasok ugyanis a szembe-szomszéd telkén már körös-körül lehántották a fenyőfák kérgét. Jobban egy faipari üzemben sem tudták volna olyan simára sikálni törzsüket.

Nézelődtem persze másutt is. Kint a határban. A nagyüzemi táblák egyikén meg is akadt a szemem. Első, felületes ránézésre lefagyott gyógynövény vetés jutott az eszembe. Amikor közelebb mentem, akkor már felismerem a szerbtövis horgas tüskés termését. Mintha csak vetették volna olyan szépen soroltak a táblában. Olasz szerbtövis – *Xanthium italicum* – volt s már a neve is elgondolkoztatott, mert ha szerb, akkor miért olasz. No igen, ha már egyszer szerbtövis a neve, akkor a jelzője lehet akár szép, vagy gyógy is, nemcsak olasz. De erről majd a végén. Valamikor termése után disznó mogyorónak is nevezték. Igaz, hogy egyesek szerint azt a egy másik szerbtövis, a *Xanthium strumarium* azaz a bojtortján szerbtövis termésére értették, amit egykoron viszont szúrós csimpaj névre magyarítottak a korabeli botanikusok. Tövises csimpaj nevet pedig a szúrós szerbtövis – *Xanthium spinosum* kapta akkoriban.

Hogy mikor is? Hát az 1800-as évek elején.

Így ír róla dr. Bélteki Zsigmond a Vasárnapi újság 1858. március 7-én megjelent számában „A szerb tövisről (Tövises csimpaj)” címmel: „Fényes Elek, a Budapesti Hírlap múlt évi 134-ik számában megemlítette a szerb tövist, és azt az alföld átkának nevezte...Ezen fajt én legelsőben a debreczeni határon láttam 1842-ben ősszel, mikor már elvirágozott volt, s ezért botanikus nevét meg se határozhattam. Onnan haza jövén, M.-Vásárhelyre, két egész évig figyelmesen vizsgáltam, és mindenütt kerestem a vidékben, de sehol nyomába nem akadhattam, míg végre sikerült azt a városnak egy félreeső utcájában virágzása közben felfedeznem, mellyet Linné szerint rögtön determináltam is. A jeles Diószegi és Fazekas magyar füvészkönyvében, melly épen Debreczenben jött ki 1807-ben, erről a fajról semmi emlékezet sincs, miből azt következtetem, hogy abban az időben, mikor az a nevezett könyv létrejött, a szerb tövis azon tájon még ismeretlen volt; különben e nagy és kitűnő növény nem maradt volna ki a rendszerből, mellyben csak is egy faj említetik. Igaza van tehát Fényes Eleknek, hogy a szerb tövis az alföldre mintegy 20, Erdélybe pedig valami 12 évvel ezelőtt származott be. Az ilyen indigenáknak, mellyek a hazára nézve károsak, nem igen örvendünk”

Mit ne mondjak, azóta sem örvendünk a szerbtövis gyomoknak, legyen az olasz, bojtortján, vagy szúrós – ráadásul közülük éppen az olaszt tették felelőssé nem is oly régen majd' egy tucat

